

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

INTEGRATION OF BUDDHIST PRINCIPLES TO PROMOTE PUBLIC PARTICIPATION IN PREVENTING
AND SOLVING FOREST FIRE AND SMOG PROBLEMS IN MAE CHEDI SUBDISTRICT, WIANG PA PAO
DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

ประกิจ สารพันธ์, สหัทธยา วิเศษ และ พระครูธรรมธรรณบุญเที่ยง พุทธสาวิโก

Prakit sarapun, Sahathaya Wises and Phrakhru ThammathonBunthiang Phutthasawako

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author, e-mail: 6404504105@mcu.ac.th, Tel 0808458553

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและ
หมอกควัน และ (3) บูรณาการหลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาไฟป่าและหมอกควัน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ
ประชาชนในหมู่บ้านติดป่า จำนวน 364 คน ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ
เชิงพรรณนาและอนุมาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 คน วิเคราะห์ด้วยวิธี
วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควันโดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก

2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควัน
จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วน
ร่วมการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกัน
และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควัน โดยภาพรวม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3) แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหไฟป่าและหมอกควัน พบว่า การจัดประชุมร่วมสม่ำเสมอ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การ เพิ่มภาคี
เครือข่ายการเคารพความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ เปิดโอกาสให้กลุ่มสตรี มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม การเพิ่ม
งบประมาณจากภาครัฐ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การปฏิบัติงานและอุปกรณ์การสื่อสาร การประเมินผลและเก็บ
ข้อมูลทางสถิติ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, ไฟป่าและหมอกควัน, หลักอภิธานิยธรรม

Abstract

This research article aimed: (1) to study the level of public participation in preventing and solving forest fires and haze problems (2) to compare public participation in preventing and solving forest fires and haze problems by personal factors and (3) to integrate Buddhist principles to promote public participation in preventing and solving forest fires and haze problems. A mixed-method research methodology was employed. The population and sample consisted of 364 people in forest-side villages. The research instrument used was a questionnaire with reliability scores. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics. Data from 13 key informants was analyzed using content analysis. The results of the research revealed that:

1) The overall level of public participation in preventing and solving forest fires and haze problems was high.

2) Comparing the level of public participation in preventing and solving forest fires and haze problems by personal factors, it was found that people of different genders and educational levels had similar overall participation in preventing and solving forest fires and haze problems. People of different ages and occupations had different levels of participation in preventing and solving forest fires and haze problems. Overall, participation in forest fire and haze prevention and resolution showed a significant difference at the 0.05 level.

3) Integrating Buddhist principles to promote public participation in forest fire and haze prevention and resolution revealed regular joint meetings, promoting knowledge exchange, increasing network partnerships, respecting the opinions of experienced individuals, providing equal opportunities for women's participation, increasing government budgets, supporting operational materials and communication equipment, and evaluating and collecting statistical data.

Keywords: : People Participation, Forest Fire and Smog, Aparihaniyadhamma

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันในประเทศไทยมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้นและเกิดปัญหาเป็นประจำในช่วงฤดูร้อนของทุกปี โดยส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก โดยโรคที่เกิดจาก ปัญหาหมอกควันได้แก่โรคหัวใจและโรคผิวหนังอักเสบ เป็นต้นปัญหาการเกิดไฟป่าส่วนใหญ่เป็นการเผาในที่โล่ง(Open Burning) อันมีสาเหตุมาจากความต้องการเข้าไปใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าของประชาชน สาเหตุหลักๆของการเกิดไฟป่า สามารถสรุปได้ดังนี้ การจุดไฟเผาป่าเพื่อเตรียมพื้นที่ทำการเกษตรของราษฎร และเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ซึ่งเป็นวิถีชีวิตทำการเกษตรของคนในพื้นที่บนเขาและที่ราบเชิงภูเขา ด้วยเหตุนี้เองปัญหาการเกิดไฟป่าหรือการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ป่าจึงแก้ไขได้ยาก โดยเฉพาะการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นพืชที่ก่อให้เกิดเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก (รัฐกรณ์ ชูยกปิ่น, 2567) เป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายต่อทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ทำให้ระบบนิเวศป่าที่ไม่สามารถ

ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดความเสียหายในบริเวณกว้าง พืชและสัตว์อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น ถูกทำลายก่อให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก และภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นภาวะที่อุณหภูมิของโลกโดยเฉลี่ยสูงขึ้นขณะเดียวกันการเกิดไฟป่ายังส่งผลให้เกิดมลสาร ที่มีอนุภาคขนาดเล็กและทำให้เกิดเป็นมลพิษ เช่น หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเพิ่มขึ้น จนเกิดมลพิษทางอากาศซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในประเทศไทย พบว่าไฟป่าเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนเมษายน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเหนือ ทั้งนี้สาเหตุของการเกิดไฟป่ามาจากการกระทำของมนุษย์ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา

ในเขตพื้นที่ตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายโดยเฉพาะ 9 หมู่บ้านที่มีเขตติดกับป่า ยังพบปัญหาเกี่ยวกับมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันไฟป่า เนื่องจากประชาชนในพื้นที่บางส่วนมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงจากอดีต มีการเคลื่อนย้ายเข้าสู่ตัวเมืองเข้าภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น จึงละเลยต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ไฟป่าในพื้นที่อยู่อาศัยดั้งเดิมของตนเอง ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ กับ กลุ่มประชากรรุ่นใหม่ มีความห่างเหินกันมากขึ้น ทั้งนี้ เกิดจากปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ของประชาชนในชุมชน คือ การยอมรับและไว้วางใจผู้นำของชุมชน การทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

ผู้วิจัยเห็นว่าหลักอภิธานิธรรมธรรม 7 (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2546) มีความสำคัญที่จะประยุกต์ในการบูรณาการเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งประกอบด้วย 1) การประชุมเป็นนิตย 2) การพร้อมเพรียงกันประชุม 3) การไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ 4) การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา 5) การให้ เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี 6) การส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม 7) การอารักขาคุ่มครอง ปกป้องอันชอบธรรมเพื่อบูรณาการกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ 3) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล เพราะหลักอภิธานิธรรม 7 ประการจะทำให้ทราบว่าประชาชนมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมใด มีปัจจัยใดที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในพื้นที่เขตตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และการปกป้องรักษาผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากป่า เพื่อใช้ตอบสนองต่อการ ดำรงชีพ และสอดคล้องต่อวิถีชีวิตอย่างเหมาะสม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยเรื่องการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อบูรณาการหลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ประชากรในพื้นที่ 9 หมู่บ้านในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ที่ติดป่า จำนวน 3,925 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 14 คน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา 2) เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ 3) ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 4) ผู้นำหมู่บ้าน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ คือแบบสอบถาม ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ได้แก่ 1) ศึกษาหลักการ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วม 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.814 6) ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ตามหลักอปปรานิชธรรม 7 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ ตามหลักอปปรานิชธรรม ๗ ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และ ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก คุณภาพของเครื่องมือ โดยได้ค่า IOC มากกว่า 0.8 - 1.0 หมายความว่า แบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2) นำข้อความมาจำแนก เรียบเรียงและแยกประเด็น เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้อง 3) วิเคราะห์ค่าให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ประกอบบริบท 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า อยู่ในระดับมากดังนี้ ด้านรับผลประโยชน์ ด้านประเมินผล ($X = 3.69$) ด้านการตัดสินใจ และด้านการปฏิบัติ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย	(n=364)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการตัดสินใจ	3.92	.74	มาก
2. ด้านการปฏิบัติ	3.91	.73	มาก
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.69	.95	มาก
4. ด้านการประเมินผล	3.69	.89	มาก
รวม	3.80	.73	มาก

2. ประชาชนมีส่วนร่วมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการไม่บัญญัติสิ่งไม่บัญญัติไว้ และด้านการให้ความนับถือคำกล่าวของผู้อาวุโส เท่ากันทั้งสองด้าน ด้านการให้การสงเคราะห์และอุปการะแก่สงฆ์ทั้งหลาย รองลงมาได้แก่ด้านการให้ความเคารพ และสักการะรวมถึงบูรณสถานที่ ด้านการปกป้องและคุ้มครองสตรีทั้งหลายและด้านการหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ค่าเฉลี่ยเท่ากันทั้งสองด้าน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการพร้อมเพรียงกันประชุมและดำเนินการกระทำกิจที่ควร รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7	(n=364)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์	3.93	.81	มาก
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควร	3.90	.80	มาก
3. ด้านการไม่บัญญัติสิ่งไม่บัญญัติไว้	4.04	.84	มาก
4. ด้านการให้ความนับถือคำกล่าวของผู้อาวุโส	4.04	.73	มาก
5. ด้านการปกป้องคุ้มครองบรรดาสตรีทั้งหลาย	3.93	.79	มาก
6. ด้านการให้ความเคารพ และสักการะรวมถึงบูรณะสถานที่	3.97	.73	มาก
7. ด้านการให้การสงเคราะห์และอุปการะแก่สงฆ์ทั้งหลาย	3.98	.73	มาก
รวม	3.80	.73	มาก

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า .การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า จากตารางที่ 3 พบว่า สมมุติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้าจังหวัดเชียงรายต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สมมุติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้าไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สมมุติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้าไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สมมุติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้าต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=364)

สมมุติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ	F	ค่าsig	ผลการทดสอบสมมุติฐาน	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในตำบลแม่เจดีย์	t-test	-1.544	.005*	/	
2	อายุ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในตำบลแม่เจดีย์	f-test	.677	.567		/
3	การศึกษา	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในตำบลแม่เจดีย์	f-test	1.544	.203		/
4	อาชีพ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในตำบลแม่เจดีย์	f-test	12.103	<.001*	/	

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยการบูรณาการหลักการบริหารนิยธรรม 7 พบว่า

3.1 ด้านการประชุมร่วมกันเบื้องต้น ใช้ทุกโอกาสในการพบปะชุมชน หาโอกาสพูดคุยเรื่องไฟป่าในการประชุมหรืองานวัด เน้นการมีส่วนร่วม: เพื่อเตรียมความพร้อม สร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนเครือข่าย และเจ้าหน้าที่ ประชุมเพื่อวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า

3.2 ด้านพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม สร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนเห็นความสำคัญและรู้สึกว่าการประชุมเป็นเรื่องจำเป็นเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงความคิดเห็นและรับฟัง

ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ทุกคนรู้สึกว่ามีส่วนร่วมเน้นบทบาทของประชาชนในการแก้ไขปัญหาหมอกควัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลากหลายรูปแบบ

3.3 ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ เน้นการใช้แนวทางที่รอบคอบและปรับปรุงกลไกที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยอาศัยความเข้าใจในบริบททางสังคมและภูมิปัญญาชุมชน เพื่อให้การพัฒนาและการบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน

3.4 ด้านการเคารพต่อผู้นำ เคารพผู้นำในบริบทของการจัดการไฟป่ามีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเผชิญเหตุไฟป่าที่ต้องอาศัยความชำนาญ การเชื่อฟังหัวหน้าชุดช่วยเพิ่มความปลอดภัยและประสิทธิภาพการทำงาน ในระดับชุมชน ผู้นำที่ดีต้องรับฟังความคิดเห็นสมาชิก เพื่อให้การทำงานร่วมกันราบรื่น

3.5 ด้านการปกป้องคุ้มครองบรรดาสตรีทั้งหลาย การปกป้องคุ้มครองสตรีเป็นการยึดมั่นในสิทธิเสรีภาพตามหลักสากล โดยอ้างอิงจากปัญญาสาส์นว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รวมถึงศักดิ์ศรี เกียรติยศ ของสตรีในมิติต่างๆ

3.6 ด้านการเคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในหมู่บ้าน การสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในหมู่บ้านเชื่อว่าช่วยปกป้องไม่ให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในช่วงเวลาที่กำหนดการประยุกต์ใช้ ในการอนุรักษ์ และการแก้ไขปัญหาการอนุรักษ์ป่า ชุมชนสามารถนำความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาใช้เป็นปัจจัยร่วมในการอนุรักษ์ป่า เช่น การบวชป่า หรือการบวงสรวงผีขุนน้ำ

3.7 ด้านการให้ความเอาใจใส่ ความคุ้มครอง แก่ผู้มีศีลมีธรรม การสนับสนุนบรรพชิตบำรุงด้วยปัจจัย 4 ดูแลให้บรรพชิตผู้ทรงศีลมีปัจจัยสี่ครบถ้วน เพื่อให้ท่านได้มีกำลังดำรงตนเป็นหลักใจและเป็นแบบอย่างทางศีลธรรมแก่คนในชุมชนบทบาทของผู้นำทางศาสนาเป็นผู้นำการ ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนมีศีลธรรมแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันการสร้างจิตสำนึกชุมชนผ่านพิธีกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ ๑ . ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมของประชาชนในตำบลแม่เจดีย์ เป็นสังคมชนบทมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนและระหว่างชุมชนเป็นสังคมที่มีความยึดเกี่ยวกับผู้นำและหน่วยงานราชการมักให้ความสำคัญต่อบุคคลหรือให้ความร่วมมือตอบสนองต่อเป้าประสงค์ของผู้นำและหน่วยงานภาครัฐมากกว่าสังคมเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐกรณ์ ชูยกปิ่น พบว่า การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ ๒. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ผลการเปรียบเทียบตามสมมุติฐานที่ 1 พบว่าประชาชนมีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นเพราะด้วยสภาพภูมิประเทศในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายเป็นพื้นที่ภูเขาสูงชัน และการปฏิบัติงานการใช้อุปกรณ์ที่ใช้ทำแนวกันไฟหรือในการดับไฟ เช่น เครื่องตัดหญ้า เครื่องเป่าลม จำเป็นต้องกำลังร่างกายสูงจำเป็นต้องใช้ผู้มีสภาพร่างกายแข็งแรงทำให้เพศชายมี

ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสูงกว่าเพศหญิงที่ จึงทำให้ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระภิกษุญาณุฑธ ธรรมวโร (เตจ๊ะดี) (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองในการทวงคืนป่าดอยสุเทพ (ป่าแหวง) จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันภาคพลเมืองในการทวงคืนป่าดอยสุเทพ (ป่าแหวง) จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบ ตามสมมติฐานที่ 2 ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและ หมอกควัน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะพื้นที่ทำการวิจัยเป็นสังคมชนบทประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีคนทุกช่วงชั้นอายุการดำเนินกิจกรรมทางสังคมใดๆในหมู่บ้านมักได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายอยู่เสมอ ความแตกต่างระหว่างอายุจึงไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเสกสรรค์ ปญญาวุฑโฒ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองของเทศบาลตำบลศรีพนา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการปกครองไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบตามสมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้าไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเหตุผลเหมือนกับสมมติฐานข้อที่ 2 คือพื้นที่ทำการวิจัยเป็นสังคมชนบทประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีคนทุกช่วงชั้นอายุการดำเนินกิจกรรมทางสังคมใดๆในหมู่บ้านมักได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายอยู่เสมอ ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา จึงไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาทวิรัตน์ ขนตยาภรณ์ (2567) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักอภิธานิธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อนโยบายด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมของเทศบาลเมืองลำพูนจังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อนโยบายด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ไม่แตกต่างกันซึ่งแสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลการเปรียบเทียบตามสมมติฐานที่ 4 ประชาชนมีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากการศึกษาวิจัยนี้บ่งชี้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย คำนึงถึงอาชีพ อาจเป็นเพราะการเกิดไฟป่ามีผลกระทบกับการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพต่างกัน อย่างเช่นอาชีพ รับจ้างทั่วไป อาชีพรับราชการ กับอาชีพปลูกพืชไร่ การเกิดไฟป่ามีผลกระทบต่ออาชีพประกอบอาชีพค่อนข้างน้อยกว่าอาชีพสำสวนไม้ยืนต้น/สวนชา กาแฟ เพราะหากเกิดไฟป่าลุกลามเข้าสวนไม้ยืนต้นสวนชา กาแฟจะทำให้พืชผลเสียหายจึงทำให้ผู้มีอาชีพปลูกไม้ยืนต้น สวนชา กาแฟมีส่วนร่วมในการป้องกันไฟป่ามากกว่าอาชีพอื่นเพราะต้องปกป้องพื้นที่ทำกินนั่นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภชล แจ่มศรีพงศ์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิอำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ ๓. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยการบูรณาการ

หลักการบริหารนิยธรรม 7 พบว่า 1) ด้านการประจุมร่อกันเนื่องนิตยั ควรประจุมรับฟังความเห็นของประชาชนเป็นประจ่า เป็นการช่วยสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสร้งความเข้าใจกันได้มาก 2) ด้านพร้อมเพรียงกันประจุมควรแจ้งประชาสัมพันธัให้คนในชุมชนรับทราบถึงวัน เวลา สถานที่และวัตถุประสงค์ของการจัด ประจุม ควรติดต่อสื่อสารนัดหมายโดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารมาช่วย จะได้เกิดการกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความตื่นตัว 3) ด้านการไม่บัญญัติหรือล้มนเล็กข้อบัญญัติตามอำเภอใจ ชุมชนควรปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์ ให้เข้ากับยุคสมัย วางระเบียบกฎเกณฑ์ร่อกันโดยใช้หลักของประชาธิปไตย ไม่บัญญัติข้อบัญญัติใหม่ตามอำเภอใจเป็นการปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง 4) ด้านการเคารพให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใหญ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนควรปลูกฝัง ให้คนในชุมชนรู้จักให้เกียรติและเคารพเชื่อฟังผู้มีอาวุโส อย่างมีเหตุผล 5) ด้านการให้เกียรติ ค้มนครองสตรี ควรส่งเสริมและให้ความสำคัญกับสตรี ได้เข้ามามีบทบาทในกิจกรรมไฟฟ้า อย่างเท่าเทียม 6) ด้านการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และมีการสนับสนุนสับสนุน องค์กรความรู้ ที่จะสามารถดำเนินชีวิตอยู่กับป่าควรปลูกฝังให้อนุชนรุ่นหลังได้สืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงาม 7) ด้านการให้ความอารักขาแก่ผู้มีศีลธรรม ชุมชนควร บำรุงบรรพชิตด้วยปัจจัย 4 เพื่อดำรงตนและเป็นแบบอย่าง และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีศีลธรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้จากการวิจัย พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันในตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยการบูรณาการหลักการบริหารนิยธรรม 7 สามารถนำมาเป็นแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานระหว่างหน่วยงานท้องถิ่น และจัดเตรียมอุปกรณ์ดับไฟฟ้าให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถเข้าช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที โดยบูรณาการกับหลักการบริหารนิยธรรม คือ หมั่นประจุมกันเนื่องนิตยั เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น สร้งความสัมพันธัอันดีและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ชุมชนต้องวางระเบียบกฎเกณฑ์ร่อกันโดยใช้หลักของประชาธิปไตย 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติ คนในชุมชนทุกภาคส่วนควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจน ภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องปรับกลยุทธ์ของการจัดกิจกรรมให้เป็นเชิงรุก จัดหา ดัดแปลงอุปกรณ์ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ เพิ่มเครือข่ายภาคี โดยบูรณาการกับหลักการบริหารนิยธรรม คือ พร้อมเพรียงกันประจุมและเลิกประจุม สร้งความพร้อมเพรียงและความร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน ให้เกียรติ ค้มนครองสตรีและเด็ก ไม่ปิดกั้นเข้ามาร่อกันพัฒนาร่วมดำเนินงาน และเสริมบทบาทพระสงฆ์สามเณรและผู้ทรงความรู้ของชุมชน 3) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ เป็นการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเสมอภาคให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเพิ่มงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ การมีส่วนร่วมของชุมชนต้องครอบคลุมทุกขั้นตอนของโครงการ ตั้งแต่การริเริ่ม การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การได้รับผลประโยชน์ไปจนถึงการประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมินผล การสร้งความเข้าใจร่อกัน การใช้เทคโนโลยีเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และการประเมินผลตลอดเวลา เพื่อให้การแก้ไขปัญหาไฟฟ้าเกิดประสิทธิภาพ โดยบูรณาการกับหลักการบริหารนิยธรรม คือ เคารพให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นคนทุกช่วงวัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. อำเภอเวียงป่าเป้า, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์, สถานีควบคุมไฟฟ้าขุนแจ, อุทยานแห่งชาติขุนแจ, หน่วยป้องกันและรักษาป่าที่ ชร ๓ แม่เจดีย์ใหม่ ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน

2. อำเภอเวียงป่าเป้า, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์, สถานีควบคุมไฟฟ้าขุนแจ, อุทยานแห่งชาติขุนแจ, หน่วยป้องกันและรักษาป่าที่ ชร ๓ แม่เจดีย์ใหม่ควรนำหลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการให้สอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

3.อำเภอเวียงป่าเป้า, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์, สถานีควบคุมไฟฟ้าขุนแจ, อุทยานแห่งชาติขุนแจ, หน่วยป้องกันและรักษาป่าที่ ชร ๓ แม่เจดีย์ใหม่ ควรตระหนักถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ เพื่อจะได้มีกรอบของการวางแผนกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันที่ตรงประเด็นให้มากยิ่งขึ้น

4.อำเภอเวียงป่าเป้า, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์, สถานีควบคุมไฟฟ้าขุนแจ, อุทยานแห่งชาติขุนแจ, หน่วยป้องกันและรักษาป่าที่ ชร ๓ แม่เจดีย์ใหม่ ควรสนับสนุน งบประมาณ ,เครื่องมือ,วัสดุ, อุปกรณ์ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์, สถานีควบคุมไฟฟ้าขุนแจ ควรส่งเสริมการประชุม สัมมนา อบรม บุคลากร และประชาชนทุกระดับให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน

2. อำเภอเวียงป่าเป้า,องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์,สถานีควบคุมไฟฟ้าขุนแจ,อุทยานแห่งชาติขุนแจ,หน่วยป้องกันและรักษาป่าที่ ชร ๓ แม่เจดีย์ใหม่ควรจัดกิจกรรมเชิงรุกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกกระตุ้นให้เกิดความสนใจต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การสร้างบรรยากาศให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสร้างความคุ้นเคย การปฏิบัติงาน และเข้าใจพันธกิจของหน่วยงาน เพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของที่เกี่ยวข้องกับชุมชนให้มีความสอดคล้องเพื่อนำไปสู่ผู้นำชุมชน ควรสื่อสารกับประชาชนให้เกิดความชัดเจน มีช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับประชาชนที่หลากหลาย สะดวก และทันสมัย

3. อำเภอเวียงป่าเป้า, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์, สถานีควบคุมไฟฟ้าขุนแจ, อุทยานแห่งชาติขุนแจ, หน่วยป้องกันและรักษาป่าที่ ชร ๓ แม่เจดีย์ใหม่ควรส่งเสริมหลักการมีส่วนร่วมในการกำหนดการตัดสินใจร่วมกัน การประเมินผล และการปฏิบัติงานรวมทั้งการแก้ไขปัญหาควรสร้างภาคีเครือข่ายที่หลากหลาย ให้เข้ามาบูรณาการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน

เอกสารอ้างอิง

- นภชล แจ็งศรีพงศ์. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 1(5),11-28.
- พระกฤษฎายุทธ ธมมวโร (เต้จ๊ะดี). (2562). การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองในการทวงคืนป่าดอยสุเทพ (ป่าแห้ว) จังหวัดเชียงใหม่, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2546). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 12, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาทวีรัตน์ ขนตยาภรณ์ (ภูตออนตอง). (2567). การประยุกต์หลักอภิธานิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อนโยบายด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมของเทศบาลเมืองลำพูนจังหวัดลำพูน วารสาร มจร.ทริภูษัยปริทรรศน์, 8(4), 230-242.
- พระมหาเสกสรรค์ ปญญาวุฒโธ (จอมมะณี). (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองของเทศบาลตำบลศรีพนา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ. วารสารสถาบันวิจัยพิมลธรรม. 8(2), 95-106.
- รัฐกรณ์ ชูยกปิ่น. (2567). การประยุกต์หลักอภิธานิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันไฟฟ้าและหมอกควันของที่ทำการปกครองอำเภอสองยาง จังหวัดตาก. วารสาร มจร.ทริภูษัยปริทรรศน์, 8 (4), 297-309.